

SPRÅKNÄMNDEN FÖR FINLÄNSKA TECKENSPRÅK – det 77:e mötet

Tid fredagen den 1 december 2020, kl. 10–14 (lunch kl. 11.00–12.00)

Plats videomöte (Zoom)

Närvarande:

medlemmar

Alf Ekström
Sanna Paasonen (kl. 12.20–)
Taina Petäjäinen
Juhana Salonen ordförande
Mikaela Tillander
Mari Virtanen

sekreterare

Maria Andersson-Koski
Leena Savolainen

gäster

Annika Aalto, Finlands Dövas Förbund, § 8 (kl. 12–)
Irja Seilola, Dövas servicestiftelse sr, § 8 (kl. 12–)
Janne Kankkonen, Finlands Dövas Förbund (kl. 12–)
Päivi Mäntylä, Finlands Dövas Förbund
Tomas Uusimäki, Finlands Dövas Förbund

Frånvarande:

Jarkko Keränen
Elina Tapio

PROTOKOLL

§ 1 Mötet öppnas

Ordföranden öppnade mötet kl. 10.06.

§ 2 Mötets laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att mötet är lagenligt sammankallat och beslutsfört.

§ 3 Mötets föredragningslista

Till meddelanden tillades en punkt. I den svenska föredragningslistan korrigerades paragrafnumreringen.

§ 4 Justering av föregående mötesprotokoll

Det finska och svenska mötesprotokollet från 9.10.2020 godkändes utan ändringar. Protokollen 70 (19.3.2019) och 74 (17.3.2020) på finskt teckenspråk godkändes utan ändringar. Protokoll 73(18.11.2019) på finskt teckenspråk godkändes efter en justering av namntecknet för föreningen Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.: i namnet tecknas inte förledet FINLANDSSVENSK.

§ 5 Val av person som gör det teckenspråkiga mötesreferatet

Mikaela Tillander valdes att teckna det teckenspråkiga mötesreferatet.

§ 6 Övriga ärenden

Inga övriga ärenden.

§ 7 Meddelanden

- a) I olika förvaltningsdomstolar behandlas som bäst fyra separata fall där familjer överklagat kommunens beslut om att inte bevilja teckenspråkig hemundervisning. En del av fallen gäller finskt teckenspråk och en del finlandssvenskt teckenspråk.
- b) [Statsrådets förordning om delegationen för teckenspråksärenden](#) trädde i kraft 1.11.2020. Delegationen består av företrädare för ministerierna, myndigheter och det civila samhället. Delegationens ordförande, vice ordförande och sex medlemmar utses under 2020.
- c) Det avslutande seminariet för projektet att utveckla undervisningen i finskt teckenspråk hölls 6.11.2020 (Teckenspråkscentret, Jyväskylä universitet). Seminariet hade över hundra deltagare på distans. Projektet kommer att publicera webbsidor med undervisningsmaterial om finskt teckenspråk.
- d) Jehovas vittnen har en internationell [webbsida](#) med innehåll på flera olika teckenspråk, också finskt. Därtill ger de ut religiösa [e-tidningar](#) på teckenspråk. Materialet är intressant ur lingvistiskt perspektiv eftersom det är välproducerat.
- e) Utbildningsstyrelsen har en [enkät](#) om brister i läromedelsutbud. Svarstiden avslutas 8.12.2020.
- f) I år tolkas självständighetsbalen för första gången till finlandssvenskt teckenspråk ([Finlands Dövas Förbunds nyhet 3.12.2020](#)).

§ 8 Undervisningsmaterial i teckenspråk och bedömning av språkkunskaper

gäster: Irja Seilola och Annika Aalto

Bakgrund:

Även om det finns en hel del videomaterial på finskt, men delvis också finlandssvenskt, teckenspråk råder det stor brist på pedagogiskt utarbetat undervisningsmaterial. Till exempel finns det inget färdigt undervisningsmaterial för teckenspråksundervisning i grundskolan. Hurdant undervisningsmaterial teckenspråkslärare i olika årskurser egentligen använder sig av, är lika oklart som undervisningssituationen som helhet (se § 4, Teckenspråksnämndens möte 9.10.2020).

På beställning av Utbildningsstyrelsen (UBS) färdigställdes år 2018 manuskripten för undervisningsmaterial i "teckenspråk och litteratur" och "finska för teckenspråkiga" för årskurserna 1 och 2 i grundskolan. Materialet riktar sig till elever med finskt teckenspråk som modersmål. UBS bad om offerter för att skapa en teknisk plattform där undervisningsmaterialet kunde publiceras, men antog ingen av offerterna. Därefter avstannade projektet. I ett e-postmeddelande till Teckenspråksnämndens sekreterare (20.11.2020) uppgav UBS bristen på pengar som orsak till att materialet ännu inte publicerats.

I februari 2019 publicerades bedömningskriterier och färdighetsnivåer ([suomalaisen viittomakielen taitotasokuvaimet ja arviointikriteerit](#)) som ett led i att möjliggöra en [allmän språkexamen](#) i finskt teckenspråk. Den allmänna språkexamen kan ändå ännu inte avläggas i finskt teckenspråk eftersom en nödvändig lagändring inte genomförts (se [förordning om allmänna språkamina](#), § 5, punkt). Därtill saknas en webbplattform för examen.

Diskussion:

Irja Seilola (Dövas Servicestiftelse) berättade om arbetet med läromedelsmanuskripten. Seilola, producerade tillsammans emd Anu Savolainen, manuskriptet till helheten "teckenspråk och litteratur" och Jaana Aaltonen och Jaana Keski-Levijoki fungerade som manusförfattare till helheten "finska för teckenspråkiga". Seilola berättade också att UBS ursprungliga plan var att göra teckenspråksmanus för undervisning i geografi och matematik och därefter också för finlandssvenskt teckenspråk. Annika Aalto, specialsakkunnig i finlandssvenskt teckenspråk (Finlands Dövas Förbund), kände inte till planen och uppgav att UBS hittills inte visat intresse för finlandssvenskt teckenspråk.

Teckenspråksnämnden diskuterade faktumet att en stor arbetsinsats med läromedelsmanuskripten lagts på is av UBS. Samma mönster återfinns i processen att möjliggöra en allmän språkexamen på finskt teckenspråk. Också i samband med examen har flera personer gett sin arbetsinsats under flera år, utan att materialet

färdigställts. En språkexamen i finskt teckenspråk kan ännu inte avläggas. Teckenspråksnämnden diskuterade ytterligare fall då andra aktörer, med privat finansiering, tagit initiativ till teckenspråkig läromedelsproduktion men sedan blivit avvisade av UBS med hänvisning till att enbart de bär ansvar för nationella läromedel.

Beslut 1: Teckenspråksnämnden beslöt att uttrycka sin stora oro för situationen i form av ett öppet brev som skickas till UBS generaldirektör Olli-Pekka Heinonen. Brevet skickas även till delegationen för teckenspråksärenden samt offentliggörs på Teckenspråksnämndens webbsida. Sekreterarna sammanställer ett brevkast i januari 2021 som nämndmedlemmarna kommenterar.

I samband med diskussionen om undervisningsmaterial behandlade nämnden även behovet för en större öppenhet och ett ökat samarbete mellan teckenspråkslärare på olika utbildningsnivåer. Lärarfältet skulle bland annat ha stor nytta av att i högre grad dela både kunskaper och undervisningsmaterial med varandra. För detta behövs fysiska eller digitala möten där lärarna kan komma samman. Därtill diskuterade Teckenspråksnämnden möjligheten att anställa en pedagogiskt kunnig koordinator som stöder arbetet att samla och dela potentiellt undervisningsmaterial.

Behovet av ett forum där lärarna träffas tangerade Teckenspråksnämnden redan 9.10.2020 (se § 4 beslut 1) men eftersom det i beslutet inte angetts vem som skulle föra ärendet vidare fattade nämnden ett nytt beslut.

Beslut 2: Teckenspråksnämndens förslag på att kartlägga undervisningssituationen och ordna ett seminarium om teckenspråksundervisning presenteras för Teckenspråkscentret av Juhana Salonen och för Finlands Dövas Förbund av nämndens sekreterare.

§ 9 Följande möte

Sekreterarna skickar en elektronisk förfrågan för att bestämma mötestiderna för våren 2021.

§ 10 Mötet avslutas

Ordförande avslutande mötet kl. 14.00.

Vid protokollet

Justerat av

Maria Andersson-Koski
sekreterare

Juhana Salonen
ordförande